

ปี 2564-2565 ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่พึ่งพา Medical Tourism ยังคงลำบาก ท่ามกลางโควิดที่ยังไม่คลี่คลาย

CURRENT ISSUE

ปีที่ 27 ฉบับที่ 3248

วันที่ 27 กรกฎาคม 2564

ประเด็นสำคัญ

- ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนเป็นหนึ่งในธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 โดยเฉพาะกลุ่มที่พึ่งพารายได้จากคนใช้ต่างชาติที่เป็น Medical Tourism ซึ่งไม่สามารถเดินทางเข้ามาใช้บริการในประเทศได้เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดว่า การระบาดของโควิด-19 ภายในประเทศระลอกนี้ที่สถานการณ์ยังคงรุนแรง น่าจะส่งผลให้ภาพรวมของตลาด Medical Tourism ของไทยในปี 2564 ยังคงหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อนหน้าไม่ต่ำกว่า 90% (YoY) หรือมีจำนวนราว 10,000-20,000 คน (ครั้ง) ขณะที่ปี 2565 Medical Tourism อาจจะมีฟื้นตัวขึ้นจากฐานที่ต่ำในปีก่อนหน้า แต่ยังคงไม่กลับเข้าสู่ช่วงปกติก่อนเกิดโควิด จึงทำให้ยังคงมีมุมมองที่ค่อนข้างระมัดระวังต่อการสร้างรายได้ของธุรกิจ และการกลับมาของตลาด Medical Tourism จะเร็วหรือช้า ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการโควิดและการฉีดวัคซีนให้กับคนในประเทศเป็นสำคัญ

สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ในประเทศที่ยังอยู่ในขั้นรุนแรง ส่งผลกระทบต่อประชาชนและบรรดาธุรกิจต่างๆ หนึ่งในนั้น คือ ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนโดยเฉพาะที่พึ่งพารายได้จากกลุ่ม Medical Tourism โดยจะเห็นได้จากในปี 2563-2564 โควิดทำให้รายได้ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หดตัวประมาณ 12.5% และ 11.9% ตามลำดับ และคาดว่า ในปี 2565 การบริหารจัดการโควิดในประเทศ ก็ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อการดำเนินธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มที่พึ่งพารายได้จากกลุ่ม Medical Tourism

ทั้งนี้ ในช่วงก่อนเกิดโควิด-19 ไทยถือเป็นผู้นำตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หรือ Medical Tourism ในภูมิภาคเอเชีย โดยพิจารณาจากจำนวน Medical Tourism ที่เดินทางเข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลและดูแลสุขภาพในไทย โดยเฉพาะกลุ่มที่มาตรวจเช็คสุขภาพ ศัลยกรรมความงาม ทันตกรรม รวมถึงผ่าตัดกระดูกและหัวใจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และสร้างรายได้ที่เป็นส่วนสำคัญของค่ารักษาพยาบาลให้กับธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนไม่ต่ำกว่าปีละ 39,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนราว 24% ของรายได้โรงพยาบาลเอกชนทั้งหมด¹

¹ รายได้ที่ได้มาจากคนใช้ต่างชาติที่เป็นกลุ่ม Medical Tourism ซึ่งไม่รวมรายได้คนใช้ต่างชาติที่เป็นกลุ่ม EXPAT และตัวเลขดังกล่าวเป็นการประเมินเบื้องต้นเฉพาะรายได้ที่มาจากโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (SET)

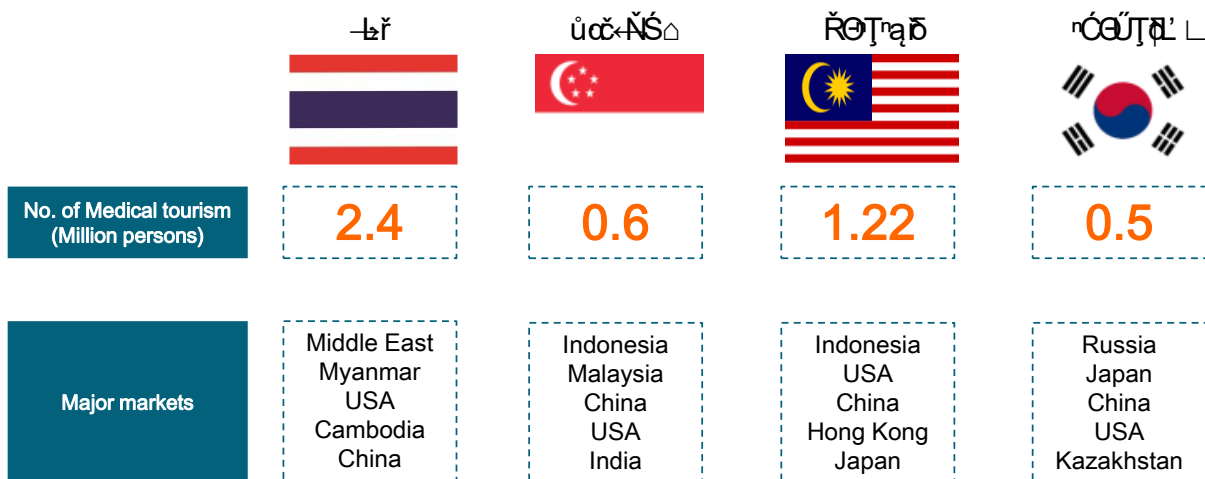
Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อในความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้รับผิดชอบใดๆ เพื่อชดเชยความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

เปรียบเทียบจำนวน Medical Tourism ที่เดินทางมารับการรักษาพยาบาลในแต่ละประเทศสำคัญ

Source: รวบรวมและประมาณการโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย
*ข้อมูลปี 2019 (ก่อนเกิดการระบาดของโควิด-19)

อย่างไรก็ดี ภายหลังจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 และลากยาวมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งการระบาดมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ซึ่งยังคงพบผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 1 หมื่นรายต่อวัน ได้ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเดินทางเข้ามาของกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งรวมถึงกลุ่มคนใช้ต่างชาติที่เป็น Medical Tourism เช่นกัน สัญญาดังกล่าวคาดว่าจะกระทบต่อรายได้ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 โดยเฉพาะโรงพยาบาลเอกชนที่พึ่งพารายได้จากคนใช้ต่างชาติในสัดส่วนที่สูง และด้วยสถานการณ์ที่ยังไม่แน่นอน ส่งผลให้ในช่วง 1-2 ปีนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยยังคงมีมุมมองที่ค่อนข้างระมัดระวังต่อการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว รวมถึงจำนวนคนใช้กลุ่ม Medical Tourism ที่จะเดินทางเข้ามาใช้บริการทางการแพทย์ในไทย

ทั้งนี้ การระบาดของโควิด-19 ภายในประเทศที่สถานการณ์ยังคงรุนแรง น่าจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนที่พึ่งพารายได้จากคนใช้ต่างชาติที่เป็น Medical Tourism ซึ่งไม่สามารถเดินทางเข้าใช้บริการในประเทศได้เช่นเดียวกับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดว่าภาพรวมของตลาด Medical Tourism ของไทยในปี 2564 ยังคงหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อนหน้าไม่ต่ำกว่า 90% (YoY) หรือมีจำนวนราว 10,000-20,000 คน (ครึ่ง) โดยตลาดคนใช้ที่คาดว่าจะหดตัวสูงน่าจะเป็นกลุ่มตะวันออกกลาง (เช่น สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ คูเวต โอมาน ซาอุดีอาระเบีย เป็นต้น) จีน และกลุ่มประเทศในอาเซียน (เมียนมา กัมพูชา ลาว) ที่สร้างรายได้ให้กับธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนคิดเป็นสัดส่วนราว 30% ของรายได้คนใช้ต่างชาติทั้งหมด² เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านี้จะมีทั้งที่เป็นการเดินทางเข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาล

² ประเมินเฉพาะโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 3 ราย หรือมีส่วนแบ่งตลาดราว 70% ของรายได้ทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อในความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้อันุมัติหรือรับรองเพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้เป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงชื่อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

ในไทยโดยตรง (Direct Fly-in) และเลือกที่จะมาใช้บริการทางการแพทย์ควบคู่ไปกับการพักผ่อนท่องเที่ยว โดยบริการทางการแพทย์ที่เลือกส่วนใหญ่จะไม่ซับซ้อน ไม่ต้องอาศัยการพักฟื้นและสามารถท่องเที่ยวต่อได้ เช่น ตรวจเช็คสุขภาพเบื้องต้น ทันตกรรม เป็นต้น แต่ภายหลังมีการระบาดของโควิด-19 ในช่วง 2 ปีมานี้ ทำให้การเดินทางระหว่างประเทศของกลุ่ม Medical Tourism ทำได้ยากลำบากและต้องหยุดชะงักไป จึงส่งผลต่อรายได้ของธุรกิจที่หดตัวต่อเนื่อง ขณะที่กลุ่มคนใช้ต่างชาติที่ทำงานและพำนักในประเทศหรือ EXPAT เช่น ญี่ปุ่น หรือกลุ่มยุโรปที่เดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในไทย หรือ Long-stay คาดว่าน่าจะได้รับผลกระทบเช่นกัน แต่อาจจะน้อยกว่ากลุ่ม Medical Tourism

ขณะที่ปี 2565 คาดว่ายังคงเป็นปีที่ท้าทายและยากลำบากสำหรับธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่เจาะตลาด Medical Tourism ซึ่งการกลับมาฟื้นตัวของตลาด Medical Tourism จะเร็วหรือช้ายังคงขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการโควิดและการฉีดวัคซีนของคนในประเทศ ซึ่งศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า หากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ระลอกนี้ สามารถคลี่คลายได้ภายในสิ้นปี 2564 (ตัวเลขการติดเชื้อไม่เกิน 1,000 คนต่อวัน และไม่มีภาวะระบาดในกลุ่มคลัสเตอร์ใหม่) ความเป็นไปได้ที่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) จะเริ่มทยอยกลับมาเข้าใช้บริการทางการแพทย์ และคาดว่า จำนวน Medical Tourism ในปี 2565 น่าจะอยู่ที่ประมาณ 130,000-180,000 ล้านคน (ครั้ง) โดยส่วนใหญ่ น่าจะเป็นกลุ่มคนใช้เดิมนที่เข้ารับการรักษายาบาลหรือดูแลสุขภาพผ่านโรงพยาบาลเอกชนของไทยอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นตะวันออกกลาง เมียนมา จีน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ภารกิจดี อาจจะต้องติดตามสถานการณ์การระบาดรวมถึงการบริหารจัดการโควิดในประเทศอย่างใกล้ชิด ซึ่งหากสถานการณ์ยืดเยื้อออกไปจนถึงปีหน้า ก็อาจจะสร้างความกังวลและทำให้จำนวน Medical Tourism ที่จะเดินทางเข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลในไทยน้อยกว่าที่ประเมินไว้ในเบื้องต้น

ตารางสรุปตัวเลขประมาณการคนใช้กลุ่ม Medical Tourism ที่เดินทางเข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลในไทย

	2562p	2563p	2564f	2565f (ประเมินวันที่ 27 ก.ค. 64) ¹
จำนวน Medical Tourism (คนครั้ง) ²	2,400,000	300,000	15,000	130,000-180,000

ที่มา: ประเมินเฉพาะโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ (SET) รวมรวมและประมาณการโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

¹ตัวเลขดังกล่าวเป็นตัวเลขประมาณการเบื้องต้น ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์โควิด-19 ในประเทศ

²คำนวณเฉพาะคนใช้กลุ่ม Medical Tourism ไม่รวมคนใช้กลุ่ม EXPAT

โดยสรุปแล้ว ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มที่พึ่งพารายได้จากคนใช้ Medical Tourism เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่คาดว่าจะยังคงได้รับผลกระทบจากโควิดในปี 2564-2565 ซึ่งการกลับมาของ Medical Tourism และการเป็น Medical Hub ของไทยจะกลับมาได้เร็วหรือช้าขึ้น ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ภายในประเทศ รวมถึงการฉีดวัคซีนให้กับคนในประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีแนวโน้มเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้อันุมัติหรือรับรองเพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือสนใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้เป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงชื่อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

ของไทย ซึ่งส่วนใหญ่คนไข้ Medical Tourism จะเลือกใช้บริการทางการแพทย์ เช่น กรุงเทพฯ ภูเก็ต เชียงใหม่ ชลบุรี (พัทยา) รวมถึงการบริหารจัดการโควิดในประเทศต้นทางที่เป็นกลุ่มคนไข้ Medical Tourism ที่สำคัญของไทย ซึ่งอาจมีผลต่อการตัดสินใจเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในไทยเช่นกัน

นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า ด้วยสถานการณ์ในระยะข้างหน้าที่จะมีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้อีก โดยเฉพาะการระบาดของโรคอุบัติใหม่ ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการค้าในธุรกิจ แม้ในมุมหนึ่ง เหมือนจะเป็นโอกาสของธุรกิจที่ผู้บริโภคหันมาใส่ใจดูแลสุขภาพและต้องการรับบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกันมากขึ้น แต่ในอีกมุมหนึ่ง หากสถานการณ์รุนแรงและขยายไปในวงกว้างจนไม่สามารถควบคุมได้ ก็อาจจะกระทบต่อการดำเนินธุรกิจเช่นกัน

ดังนั้น บรรดาผู้ประกอบการธุรกิจอาจจะต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การพิจารณานำเทคโนโลยีทางการแพทย์ หรือ Health Tech เข้ามาใช้บริหารจัดการและอำนวยความสะดวกให้กับคนไข้มากขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่คนไข้ไม่สามารถเดินทางเข้ามารับการรักษาในประเทศได้ รวมถึงการกระจายฐานลูกค้าที่หลากหลายทั้งในมิติของการมองหากลุ่มลูกค้าใหม่ๆ หรือการเจาะกลุ่มลูกค้าที่หลากหลาย Segment ของรายได้มากขึ้น เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยง ควบคู่ไปกับการนำเสนอบริการทางการแพทย์ใหม่ๆ เช่น การให้บริการรักษาพยาบาลโรคที่ซับซ้อนขึ้น รวมถึงโปรแกรมการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันครบวงจร (Preventive care) ให้กับคนไข้ เป็นต้น

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีแนวโน้มเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือมุ่งใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสี่ยงใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)